

LEIPZIG UNIVERSITY
FACULTY OF ECONOMICS AND MANAGEMENT SCIENCE

II INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**ECONOMY AND SOCIETY:
A MODERN FOUNDATION
FOR HUMAN DEVELOPMENT**

June 23th, 2017

Proceedings of the Conference

Part II

**Leipzig
2017**

Organising Committee

Martina Diesener	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Economics and Management Science, Leipzig University, Germany;
Bernd Süßmuth	Professor, Dr. of Economics, Head of Institute of Empirical Economic Research;
Andrzej Pawlik	Profesor, dr hab., Head of the Institute for Entrepreneurship and Innovation, State University of Jan Kochanowski, Poland;
Bogoyavlenska Yuliya	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Head of Department of Personnel Management and Labour Economics, Zhytomyr State Technological University, Ukraine;
Ekaterine Natsvlishvili	Associate Professor, Dr. of Economics, Faculty of Business, Consultant of VET Project, National Center of Educational Quality Enhancement, Sulkhani-Saba Orbeliani Teaching University, Tbilisi, Georgia;
Galina Ulian	Professor, Dr. of Economics, Dean of Faculty of Economic Sciences, State University of Moldova;
Jan Žukovskis	Associate Prof., Dr. of Economics, Head of Business and Rural Development Management Institute, Aleksandras Stulginskis University, Kaunas, Lithuania;
Natia Gogolauri	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Business, Sulkhani-Saba Orbeliani Teaching University, Georgia;
Olga Chwiej	Associate Professor, Dr. of Economics, freelancer scientist, Poland;
Shaposhnykov Kostyantyn	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;
Yuliana Dragalin	Ph.D., Dr. of Economics, As. Professor, Dean of Faculty of Economic Sciences, Free International University, Moldova.

II International Scientific Conference Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development: Conference Proceedings, Part II, June 23th, 2017. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. 176 pages.

CONTENTS

MODERN PROBLEMS OF FORMATION AND USE OF HUMAN CAPITAL. MARKET COMPETENCY

Voiko M. Y., Pozniak O. V. FORMING THE LIST OF PROFESSIONAL REQUIREMENTS FOR LOGISTICS MANAGERS	1
Бутенко Н. Ю. УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В КОНЦЕПЦІЇ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ	3
Верескля М. Р. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАГІСТРА З МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	6
Коваленко М. О. ВИЗНАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ	9
Кульжамбекова А. Е., Садыкова К. К. ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	12
Миколайчук М. М., Миколайчук Н. С. ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	16
Сіденко С. В. КРЕАТИВНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	19
Шевченко Л. С. ІННОВАЦІЙНА КУЛЬТУРА ЮРИСТІВ: ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ АСПЕКТ	22

PROBLEMS OF MANAGEMENT AND MARKETING IN THE NEW ECONOMIC CONDITIONS

Bech K. A. PRAXIS DER ANWENDUNG VON INSTRUMENTEN DES GLOKALEN MARKETING AN DER TÄTIGKEIT DER HENKEL AG & CO. KGAA	25
Кадирус І. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	28
Курбацька Л. М. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	31
Миколайчук К. М. СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МЕНЕДЖМЕНТУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	33
Молоканова В. М. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ ЦІННИСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ	36
Parkhaieva N. V. LOGISTICS MANAGEMENT IN THE SPHERE OF COMMODITY CIRCULATION	39
Персий Ю. А., Чиж В. И. УПРАВЛЕНИЕ ЗАТРАТАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ	41
Posternak I. M., Posternak S. A. DIE KALENDERPLANUNG BEI DER ORGANISATION DES BAUES DES KOMPLEXES STÄDTEBAULICH ENERGETISCH-REKONSTRUKTION	44
Романенко О. О. СТРАТЕГІЧНИЙ НАБІР СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	47
Khmurova V. V., Parimsky A. M. POTENTIAL CAPACITY AND MECHANISM OF ITS ORIGIN	51

Shtangret A. M., Sylkin O. S. ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR THE MANAGEMENT OF ECONOMIC SECURITY ENTERPRISES: METHODOLOGICAL BASICS	53
CROSS-BORDER COOPERATION, DECENTRALIZATION AND REGIONAL ECONOMY	
Доля И. Н. ОСОБЕННОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЕВРАЗИЙСКОГО ПРОСТРАНСТВА	57
Клименко Е. Ю. РАЗВИТИЕ БАЗОВЫХ ОТРАСЛЕЙ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ СЕВЕРНОГО КАВКАЗА	60
Нікітченко О. О., Обнявко О. В. НАПРЯМКИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ДО ВІДПОЧИНКУ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ У САНАТОРНО-КУРОРТНОМУ КОМПЛЕКСІ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ	63
Погорелова Т. В. СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ФИНАНСОВ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ	67
Хвостенко В. С. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНУ	70
Khodyko D. I. INTERPOLATION OF DISTRICT-LEVEL TIMBER EXTRACTION DATA FOR NORTHERN AND WESTERN UKRAINE	72
ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND CURRENT ENVIRONMENTAL ISSUES	
Гахович Н. Г. ЗЕЛЕНЕ ЗРОСТАННЯ: ВАГОМИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	77
Govorun S. V. GAPS IN LEGISLATION OF UKRAINE IN THE FIELD OF FIRE SAFETY	80
Льїна М. В., Шпильова Ю. Б. СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІЯ ЯК СКЛАДНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНА СИСТЕМА	82
Лісова Н. О. ЕКОЛОГІЧНИЙ БІЗНЕС ТА ЙОГО ПЕРЕВАГИ	86
Медбаева А. Б. МИРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРОВЕДЕНИЯ РАЗВЕДОЧНЫХ РАБОТ МЕСТОРОЖДЕНИЙ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ	88
Поліщук В. Г. ПРОБЛЕМИ І ПРІОРИТЕТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	91
Сивий М. Я., Гавришок Б. Б. МІНЕРАЛЬНІ РЕСУРСИ В ЗАГАЛЬНИХ КЛАСИФІКАЦІЯХ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	94
Ясінецька І. А., Кушнірук Т. М., Лобанова О. П. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ	97
DEMOGRAPHY, SOCIAL ECONOMY AND SOCIAL POLICY	
Богущ Л. Г. SOCIAL POLICY PRIORITIES IN OPTIMIZATION OF WORKFORCE POTENTIAL OF UKRAINE	101
Krylova I. G. FACTORS AFFECTING STRUCTURAL CHANGES IN SEX AND AGE DISTRIBUTION OF THE POPULATION OF UKRAINE	104

5. Фінансове забезпечення сталого розвитку економіки України: колективна монографія / за ред. Слатвінського М.А. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. – 180 с.

6. Шкура І.С. Роль соціально відповідального інвестування у забезпеченні сталого розвитку України / Шкура І.С. // Економічний нобелівський вісник. – 2016. – № 1(9). – С. 252-262.

**Сивий М. Я., д.геогр.н., професор,
Гавришок Б. Б., к.геогр.н., викладач,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна**

МІНЕРАЛЬНІ РЕСУРСИ В ЗАГАЛЬНИХ КЛАСИФІКАЦІЯХ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Провідна роль у розробці поняттєво-термінологічного апарату ресурсознавства, у тому числі визначень природних ресурсів, належить таким відомим економіко-географам, як М. Баранський, Ю. Саушкін, О. Мінц, М. Колосовський, Ю. Дмитревський, І. Комар, Т. Рунова, О. Шаблій та ін.

Так, згідно з О. Мінцем (1968), до природних ресурсів відносяться тіла й сили природи, які на певному рівні розвитку виробничих сил та вивченості можуть бути використані для задоволення матеріальних потреб суспільства. Близьке трактування (тлумачення) природних ресурсів подає

К. Гофман (1977), який розуміє їх як тіла й сили природи, що використовуються (чи потенційно придатні до використання) як засоби праці (земля, водні шляхи, води для зрошення тощо), джерела енергії (гідроенергія, запаси горючих копалин та ін.), сировина й матеріали (запаси мінеральної сировини, ліс, ресурси технологічної води тощо) чи безпосередньо як предмети споживання (питна вода, дикорослі плоди, ягоди тощо). При цьому до природних ресурсів автор відносить лише ті з них, суспільна корисність яких змінюється у процесі трудової діяльності людини. Таким чином, з переліку природних ресурсів виключаються сонячна енергія, енергія вітру тощо.

Дещо інші підходи до змісту поняття «природні ресурси» пропонують фізико-географи, які підкреслюють екологічну роль природних компонентів. У класифікації Ю. Єфремова (1968), наприклад, додатково оцінюються оздоровчі, культурно-естетичні, генетичні та інші функції природних ресурсів.

М. Федоренко і М. Реймерс (1977) розробили концепцію «інтегрального ресурсу», який розглядається як складний системний утвір, що експлуатується різними галузями й сферами господарства у функціональному та екологічному аспектах. Тобто, інтегральний ресурс – це системна сукупність усіх наявних видів ресурсів – речовинних, енергетичних, інформаційних – як чинників життя суспільства у поєднанні з матеріальними і трудовими ресурсами. Пізніше, М. Реймерс (1990) визначає природні ресурси, як «природні об'єкти і явища, які

використовуються зараз, використовувались у минулому і будуть використовуватись у майбутньому для прямого та непрямого споживання, сприяють створенню матеріальних багатств, відтворенню трудових ресурсів, підтриманню умов існування людства і покращують якість життя».

В. Разумовський (1989) до природних ресурсів відносить «просторово відокремлені концентрації необхідних для життєдіяльності суспільства компонентів природи, експлуатація яких технічно можлива, економічно ефективна й екологічно прийнятна». Л. Коритний (1992), проаналізувавши цілу низку подібних визначень, дійшов висновку, що «природними ресурсами можна вважати усі компоненти і властивості природних геосистем, а також поверхню землі і води, якщо тільки вони розглядаються в аспекті їх фактичного чи можливого використання для будь-якої життєдіяльності людини».

Слід також зазначити що на даний час систематика й класифікація природних ресурсів залишаються занадто складними та вимагають суттєвого доопрацювання. Не вдаючись до детального аналізу численних класифікацій, подаємо у скороченому варіанті розгорнуту класифікацію природних ресурсів М. Реймерса (1990). Автор групує природні ресурси: 1) за джерелами й місцезнаходженням; 2) за швидкістю вичерпання: швидко – вичерпні, повільно – невичерпні; 3) за можливістю самовідтворення й культивування: відновлювані та невідновлювані (непоновлювані); 4) за темпами економічного поповнення (за рахунок пошуку нових джерел чи нових технологій вилучення): поповнювані та непоповнювані; 5) за можливістю заміни одних ресурсів іншими: замінні та незамінні.

О. Топчієв (1996), у свою чергу, за ступенем вичерпності ділить природні ресурси на дві групи: А і Б. До групи А автор відносить ресурси практично необмежені (невичерпні), тобто такі, що постійно поповнюються ззовні і не потребують відтворення їх людиною (сонячна радіація, енергія вітру, припливів тощо). До групи Б відносяться ресурси вичерпні, у тому числі: Б₁ – відновлювані (ресурси біосфери), але такі, що потребують заходів щодо їх охорони та відтворення; Б₂ – невідновлювані і такі, що не мають замінників (більшість мінерально-сировинних ресурсів) – їх називають ще непоповнюваними; Б₃ – невідновлювані і такі, що не мають замінників, ресурси-феномени (окремі види рослин і тварин).

Повертаючись до класифікації М. Реймерса, перелічимо природні ресурси, які автор виділяє за джерелами й місцезнаходженням: 1) енергетичні (всякі джерела механічної, хімічної чи фізичної енергії – природні або штучно активовані); 2) атмосферно-газові; 3) водні; 4) літосферні (а – ґрунтово-земельні, б – геоморфологічні, в – неенергетичні мінеральні); 5) рослин-продуцентів; 6) консументів; 7) редуцентів; 8) кліматичні; 9) рекреаційно-антропоекологічні; 10) пізнавально-інформаційні (об'єкти і явища природи, які дозволяють скласти уявлення про нинішній та минулий стан планети, а також прогнозувати її майбутнє); 11) простору і часу. У межах перерахованих груп, автор виділяє також і «антиресурси», тобто агенти, які можуть знецінювати інші ресурси (наприклад, ерозія ґрунтів).

Отже, мінеральні ресурси у даній класифікації входять до складу п'яти груп: у першій вони складають підгрупу Б – депоновані енергетичні ресурси (нафта і газ, вугілля, горючі сланці, торф); у третій – це гідрогеологічні ресурси (підземні води – ґрунтові й глибинні, за термінологією автора); у четвертій – це підгрупа В (металічні, неметалічні руди та нерудні копалини, у тім числі керівні викопні). Не зовсім зрозуміло використання автором останніх термінів. Адже, згідно з Геологічним словником (1972), нерудні копалини та неметалічні копалини (інколи – руди) є синонімами. Наприклад, агрономічні руди (фосфорит, сільвініт та ін.) – вони ж – «неметалічні копалини», вони ж – парадокс – нерудні копалини. Очевидно, річ у тім, що «рудами» традиційно називають металічні корисні копалини. До цієї ж групи, у підгрупу Б віднесено «геологічні глибинні ресурси», які автор розуміє як умови ведення господарства, пов'язані з сейсмічністю, загрозою осувів та іншими геологічними процесами. Це, так звані, «антиресурси». До дев'ятої групи автор відносить «лікувальні природні ресурси», тобто природні агенти, які здійснюють лікувальний вплив на людину. Очевидно, з мінеральних ресурсів сюди слід віднести мінеральні води, термальні джерела і пелоїди. До десятої групи віднесено «природно-еталонні ресурси», тобто опорні геологічні розрізи, палеонтологічні захоронення тощо.

Таким чином, хоча в основу класифікації покладено джерела і місцезнаходження ресурсів, мінеральні ресурси, знаходження яких чітко обмежується літосферою та гідросферою, потрапили у різні групи, що, на наш погляд, не зовсім відповідає логіці класифікації.

О. Шаблій (2002) до природних ресурсів відносить усі речовинні, енергетичні й інформаційні властивості природного довкілля, які прямо чи опосередковано можуть задовольняти життєві потреби людини (суспільства). В опублікованій комбінованій *природно-суспільній класифікації* природних ресурсів, ресурси природних сфер (літосфери, гідросфери, атмосфери, біосфери та космічної сфери) розділені за суспільними потребами на паливно-енергетичні, конструктивних матеріалів, продовольчі, комунікаційні, здоров'я та рекреації, духовності (освіти, релігії, культури), наукові, інформаційні.

Мінеральні ресурси літосфери віднесено до чотирьох груп: паливно-енергетичні (вугілля, торф, горючі сланці, нафта, газ, уранові руди), конструктивних матеріалів (руди чорних і кольорових металів, вогнетривкі глини і флюсові вапняки для металургії, нерудні мінеральні матеріали), продовольчі (агроруди для виготовлення мінеральних добрив та гірські породи для підвищення родючості ґрунтів), здоров'я і рекреації (лікувальні камені, грязі, озокерит).

Мінеральні ресурси гідросфери представлено технологічними водами для металургії і хімічної промисловості, розчиненими у воді металами і солями (конструктивні матеріали), питними водами, водами для зрошення та розчиненими у них солями (продовольчі), а також «природною основою розвитку бальнеології» (мінеральні води), які віднесено до групи здоров'я і рекреації. Покладені в основу класифікації суспільні потреби, таким чином,

розглядаються у найширшому аспекті. Нетрадиційно класифіковані й мінеральні ресурси.

Загальні принципи такого підходу до оцінки природних ресурсів використані нами при розробці методологічних засад конструктивно-гео-графічної оцінки мінерально-сировинних ресурсів окремих регіонів [1].

Література:

1. Сивий М. Географія мінеральних ресурсів України: монографія / М. Сивий, І. Паранько, Є. Іванов. – Львів: Простір М, 2013. – 658 с.

Ясінецька І. А., д.е.н., завідувач кафедри,

Кушнірук Т. М., к.с.-г.н., асистент,

Лобанова О. П., асистент,

*Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ

Нині для ефективного та раціонального використання земельних ресурсів в аграрному секторі не достатньо володіти достовірними відомостями про землі та їх якісні характеристики. Необхідна систематизація уявлень про особливості управління землями сільськогосподарського призначення, форми власності і господарювання, обґрунтування та прийняття управлінських рішень тощо. Подальше підвищення ефективності використання земельних ресурсів передбачає створення комплексного підходу до еколого-економічного обґрунтування процесу управління земельними ресурсами, спрямованого на поєднання імперативів інтенсифікації виробництва та дотримання природоохоронних вимог з позиції адаптивно-системного підходу. У зв'язку з цим удосконалення механізму управління земельними ресурсами в сільському господарстві, адаптованого до еколого-економічних умов сьогодення, а також напрямів його функціонування в умовах трансформації земельних відносин у сільському господарстві залишається актуальною проблемою.

Значний внесок у розвиток теоретичних та прикладних основ управління земельними ресурсами зробили економісти-землевпорядники: Й. М. Дорош, А. М. Третяк, З. Ф. Бриндзя, А. Я. Сохнич, М. Г. Ступень, та ін. Не зважаючи на глибоке вивчення проблем формування раціонального землекористування, дослідження еколого-економічних засад управління землями сільськогосподарського призначення в Україні майже відсутні.

Характерними особливостями сучасного етапу розвитку людства є швидке й виснажливе використання не відновлюваних видів природних ресурсів і експлуатація відновлюваних зі швидкістю, що перевищує можливість їх відтворення. Не виключенням стало і використання земельних ресурсів у